

УДК 341.63

Залізко Оксана Миколаївна –
аспірант кафедри цивільного права
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

Oksana M. Zalizko –
PhD student of civil law department,
Taras Shevchenko National University of Kyiv
(60 Volodymyrska Street Kyiv Ukraine)

Правовий статус арбітрів спортивного арбітражного суду

Стаття присвячена дослідженню сутності правового статусу арбітрів Спортивного арбітражного суду (CAS). Проаналізовані позиції науковців щодо поняття правового статусу арбітрів CAS, вимог до арбітрів та порядок їх призначення. Надано власне визначення поняття «правовий статус арбітрів CAS».

Ключові слова: правовий статус, арбітр, арбітраж, Спортивний арбітражний суд, вимоги до арбітрів.

Статья посвящена исследованию сущности правового статуса арбитров Спортивного арбитражного суда (CAS). Проанализированы позиции ученых относительно понятия правового статуса арбитров CAS, требований к арбитрам и порядок их назначения. Предоставлено собственное определение понятия «правовой статус арбитров CAS».

Ключевые слова: правовой статус, арбитр, арбитраж, Спортивный арбитражный суд, требование к арбитрам.

O.M.Zalizko Legal Status of Arbitrators of the Court of Arbitration for Sport

The paper addresses the essence of the legal status of arbitrators of the Court of Arbitration for Sport. The scientific approaches and concept of the legal status of referees in international arbitration have been identified. The requirements to the arbitrators and the procedure of their appointment in the Court of Arbitration for Sport were analysed. The advantages and disadvantages of the closed list of arbitrators CAS were established. Factors that may affect the choice of an arbitrator from the list have been identified. In addition to the impartiality and independence, checked out whether the arbitrator has enough time to quickly and efficiently handle the case; national character (different legal traditions); experience (including in previous, similar cases), level of education; knowledge of working languages (or at least one), as well as other languages that can be used, etc.

A distinction between the independence and impartiality of the arbitrators was made. In particular, independence is an objective notion prohibiting relations (particularly of financial nature) between the arbitrators and the parties during the procedure, the impartiality is rather the subjective connected with the person of the arbitrator, with his personal convictions.

Author's definition of legal status of arbitrators of the Court of Arbitration for Sport has been highlighted.

Keywords: legal status, arbitrator, arbitration, Court of Arbitration for Sport, requirements for the arbitrators

Постановка проблеми. Спортивні реалії свідчать, що першочерговими стали проблеми чесної гри, об'єктивного суддівства, боротьби з допінгом тощо. Чим більше спорт стає частиною економіки (комерціалізується), тим більш конфліктним він є. Більшість міжнародних та національних спортивних організацій визнали

Спортивний арбітражний суд як останню інстанцію. В зв'язку з цим, постає нагальна потреба в дослідженні механізму вирішення спортивних спорів, статуту суду, і в першу чергу, правового становища арбітра. Адже, авторитет суду та його рішень багато в чому пов'язується із авторитетом судді (арбітра), оцінкою його

поведінки як у цій сфері, так і поза межами його професійної (службової) діяльності. Саме арбітр є своєрідним гарантом справедливості і неупередженості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти правового статусу арбітра CAS досліджувалися у працях С.В. Алексєєва, Яна Блекшоу, Г.Ю. Бордюгової, К.В. Погосян, Луїза Рейлі, В.В. Чубарова та інших учених.

Невирішені раніше проблеми. Питання правового статусу арбітра CAS не достатньо досліджене у національній доктрині. Тому визначення сутності правового статусу арбітра CAS, аналіз вимог до кандидатів у арбітри та порядку їх призначення є актуальним.

Метою статті є визначення та аналіз особливостей правового статусу арбітра CAS та вироблення пропозицій щодо удосконалення інституту арбітрів CAS.

Виклад основного матеріалу. Арбітр (франц. arbitre, від лат. arbiter - посередник) - посередник, третейський суддя, якого обирають сторони за взаємною згодою або який призначається у передбаченому законом порядку для розв'язання спору [1]. В юридичній літературі немає єдиного підходу до правового статусу арбітра. Це зумовлено різними доктринальними підходами. Так, деякі науковці правовий статус суддів розглядають лише як сукупність їхніх прав і обов'язків, закріплених у законі [2, с.147]. Проте, є кагорта вчених, які дещо ширше трактують це поняття. Зокрема, В. Молдован розглядає статус суддів як сукупність прав і обов'язків, закріплених чинним законодавством стосовно порядку обрання суддів, їхніх повноважень, гарантій їхньої діяльності та відповідальності [3, с.190]. Ю.Шемшученко під правовим статусом судді розуміє визначені законом права, засади, які регламентують принципи та гарантії діяльності суддів, їх повноваження та обов'язки, порядок обрання (призначення) на посаду, зупинення повноважень та звільнення з посади, підстави притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності, заходи їх державного і соціального захисту [1, с.147].

В юридичній літературі також виділяють декілька теорій статусу арбітрів міжнародного арбітражу. Так, відповідно до процесуальної теорії (делегатії), арбітри — це особи, котрим

законом надано право виконувати функцію, яка по суті є пріоритетом держави. Тобто, арбітри прирівнюються до суддів державних судів. Різниця між ними полягає в тому, що суддя отримує свій статус і повноваження безпосередньо від держави, тоді як арбітр отримує також повноваження від держави, проте номінується стороною (сторонами). Прихильники процесуальної теорії вважають, що оскільки правосуддя є функцією держави, то санкціонування державою можливості сторонам звертатися для вирішення спорів до міжнародних комерційних арбітражів, забезпечення правової регламентації основних засад арбітражного розгляду та передбачення механізму примусового виконання арбітражних рішень означають, що сутність арбітражу полягає у здійсненні саме цієї публічно-правової функції [4, с. 193]. Крім того, функції арбітрів схожі на функції суддів, а саме: арбітри самостійно розглядають спір та не залежать від волі сторін, визначають обґрунтованість вимог сторін, дотримуються певних процесуальних правил, а прийняте ними рішення може бути переглянуте чи оскаржене тощо.

Поряд із процесуальною теорією існує договірна, відповідно до якої третейський розгляд заснований на цивільно – правовому договорі, що тягне за собою цивільні права та обов'язки для сторін, і зокрема, виконання рішення третейського суду, а арбітр розглядається як мандатарій сторін [5, с.123] або «дружній посередник» (amiable compositeurs). Ми погоджуємось з тими науковцями, які вважають, що арбітри не можуть бути мандатаріями сторін, оскільки вони не є суб'єктами арбітражної угоди і не перебувають із сторонами в договірних відносинах, на підставі яких вони брали б на себе обов'язки з розгляду відповідних спорів. В даному контексті Н.С. Кузнєцова зазначає, що хоча арбітр не є «мандатарієм» сторони, тим не менше рівень фідучіарних відносин в контексті об'єктивного вирішення спорів досить високий завдяки тому, що сторона сама собі обирає арбітра. Тут виключається можливість необ'єктивності арбітра. Більш того, коли арбітр приймає справу до вирішення, він підписує відповідну декларацію про те, що він буде об'єктивним і що немає жодних обставин, які можуть вплинути на його об'єктивність. Якщо ж такі обставини є, він

обов'язково повинен розкрити цю інформацію. Це досить цікаве явище, яке відсутнє в державному суді [6].

Зважаючи, на вище викладене слід зазначити, що ми є прихильниками змішаної концепції, де арбітр, з одного боку, — особа, наділена владними повноваженнями, а з другого — особа, обрана стороною (або сторонами), тобто особа, яка надає певні послуги. При цьому, незважаючи на договірну природу арбітражу, арбітри не є представниками сторін і не повинні вважати себе зобов'язаними сторонам, які їх призначили. Тобто, арбітри є незалежними від сторін при розгляді справ.

Вимоги до арбітрів визначаються угодою між сторонами, а також відповідним арбітражним регламентом. Кодекс CAS встановлює, що Міжнародна рада з питань спортивного арбітражу (ICAS) призначає осіб у список арбітрів CAS з відповідним юридичним досвідом, визнаною компетенцією в спортивному праві та/або міжнародному арбітражі, які добре знають спорт і вільно володіють принаймні однією робочою мовою CAS, чії кандидатури та кваліфікація пропонуються ICAS, включаючи Міжнародний олімпійський комітет, Міжнародні спортивні федерації, Національні олімпійські комітети та комісії атлетів Міжнародного олімпійського комітету, Міжнародних спортивних федерацій та Національних олімпійських комітетів. В даному контексті варто зазначити, що існує небезпека того, що ICAS вибере більшість арбітрів, яких рекомендує, наприклад, МОК. В зв'язку з цим, незалежність арбітрів CAS може бути поставлена під сумнів якщо стороною у спорі буде МОК. Можливо, якщо б ICAS публікувала список арбітрів яких їй було запропоновано чи рекомендовано і якою б організацією — це б сприяло більшій незалежності.

В той же час, список арбітрів регулярно оновлюється (нові арбітри призначаються щороку, а 10 - 20% арбітрів замінюють кожні чотири роки. Система CAS передбачає обов'язковий список арбітрів, відповідно до якого, сторони зобов'язані вибрати одного арбітра з приблизно 300 арбітрів списку CAS і не можуть призначити арбітра, якого не має в даному списку. Крім загального списку арбітрів CAS, є спеціальний, для вирішенні спорів на Олімпійських іграх і деяких інших

міжнародних спортивних змаганнях. Такий список складається до початку ігр та включає в себе від 9 до 12 арбітрів. Також на веб - сайті CAS розміщений список арбітрів, які спеціалізуються у футболі. Якщо це футбольний спір, то сторони можуть (але не зобов'язані) обрати арбітра, який спеціалізується конкретно на футболі. Проте, Федеральний суд Швейцарії (SFT) вважає, що спеціалізовані знання конкретного виду спорту не є необхідними, так як спори, які надходять до CAS більш-менш однакові у всіх видах спорту [7, с.458].

Обов'язковий список арбітрів підняв ряд питань, що стосуються надмірного обмеження сторін при призначенні арбітрів за своїм вибором, а також рівність сторін [8, с.339]. Філіп Кавальєрос зазначає [9], що закритий список впливає на: ризик повторних зустрічей; ризик конфлікту інтересів серед арбітрів, адвокатів тощо [10, с.245] та ускладнює виявлення та доведення будь-якого фактичного або очевидного упередження, оскільки CAS не повідомляє про всі рішення, тому незрозуміло, чи конкретний арбітр постійно приймав рішення на користь однієї сторони. На противагу цьому, ще в 1958 році SFT вважав, що система обов'язкового списку арбітрів не є несумісною з принципом рівності, якщо список містить достатню кількість арбітрів і обмеження щодо вибору арбітрів є єдиними для всіх сторін [11]. В зв'язку з цим, обмеження в свободі сторін не може бути витлумачено як «надмірне».

Попри критику на адресу обов'язкового списку арбітрів слід зазначити, що, переваги (швидкість і ефективність вирішення спорів арбітрами, що спеціалізуються на даній категорії справ) переважають недоліки. Також закритий список забезпечує послідовність судової практики. SFT відзначив, що такий список задовольняє «конституційні вимоги незалежності та неупередженості» [12]. В той же час, ми не є противниками відкритого списку арбітрів, адже навіть якщо арбітр не має відповідних знань або досвіду у спорті, завжди існує можливість заслухати думку експерта, якщо це необхідно. Крім того, ймовірно, що сторони будуть обирати арбітра зі спортивним досвідом або, принаймні, людину, яка має відповідний досвід для вирішення їх спору. Запровадивши відкритий список CAS буде відповідати багатьом іншим міжнародним

арбітражним інституціям, які ніколи не мали закритого списку.

Головна вимога, яка ставиться до арбітрів - незалежність і неупередженість. Зобов'язок незалежності ґрунтується на статті 30 Швейцарської Федеральної Конституції, яка гарантує, що всі суперечки повинні вирішуватися незалежним і безстороннім судом, в іншому випадку це рішення не підлягає виконанню в Швейцарії. Незалежність і неупередженість тісно пов'язані. Їх іноді важко відокремити, адже часто одні і ті ж факти свідчать про порушення обох вимог, а тому їх часто розглядають разом. Хоча, незалежність є об'єктивним поняттям, яке забороняє відносини (зокрема, фінансового характеру) між арбітрами і сторонами в ході процедури, а неупередженість швидше суб'єктивне, пов'язана із особою арбітра, з його особистими переконаннями та полягає в його неупередженому ставленні до того чи іншого явища або особи. Арбітри повинні бути вільними від особистого упередженого ставлення до сторін.

CAS кодекс не містить чіткого визначення незалежності та неупередженості арбітрів. Стандарти незалежності і неупередженості були закріплені Міжнародною асоціацією юристів у керівних принципах щодо конфлікту інтересів в міжнародному арбітражі, прийнятих у 2004 році та переглянуті 23 жовтня 2014 року [13]. Тим не менш, такі правила не є правовими положеннями і не скасовують застосовне національне законодавство або арбітражні правила.

При призначенні арбітри CAS підписують декларацію, відповідно до якої вони зобов'язуються виконувати свої функції особисто, з усією відповідальністю і незалежністю, відповідно до положень Кодексу CAS. Ян Блекшоу підкреслює, що незважаючи на те, що арбітри CAS запропоновані спортивними організаціями, факт залишається фактом, що вони повинні виконувати свої функції об'єктивно і незалежно [14, с.68].

Арбітр повинен негайно повідомляти про будь-які обставини, що можуть вплинути на його незалежність і неупередженість по відношенню до будь-якої сторони. Аналогічні норми містяться і в Арбітражному регламенті ЮНСІТРАЛ. Досить довго існувала практика, коли одна особа була арбітром в одній справі, і

одночасно стороною в іншій. Крім того, виникали сумніви коли одна і та ж особа призначалася арбітром двічі або більше разів однією зі сторін. З 2010 р. вступила в силу оновлена редакція Кодексу Міжнародного спортивного арбітражного суду, що передбачає, зокрема, неможливість однієї особи бути в Списку арбітрів CAS і виступати в процесі в якості представника сторони - учасника арбітражного розгляду. Дане обмеження покликане забезпечити неупередженість і незалежність арбітрів при розгляді спортивних спорів.

Стаття R34 Кодексу CAS визначає, що арбітр може бути відведений, якщо обставини викликають обґрунтовані сумніви щодо його незалежності або неупередженості. Зокрема, підставами для відводу можуть бути відсутність відносин субординації з однією зі сторін (прямого зв'язку) або значною економічною залежністю. Проте, попередні професійні стосунки між арбітром і стороною не вказують на відсутність незалежності, окрім випадків, коли ці відносини існують й досі або зв'язки закінчилися зовсім недавно. Крім того, не є достатньою підставою для відводу факт неодноразового призначення арбітра міжнародними спортивними організаціями або якщо арбітр діяв в минулому в якості захисника однієї зі сторін або виступав опонентом. Ряд вчених зазначає, що на даний час встановлені дуже високі стандарти доказів, які апелянт повинен надати, для доведення відсутності незалежності арбітра CAS [15, с.12].

Призначаючи арбітрів та медіаторів, ICAS бере до уваги континентальне представництво й різні правові культури. Кодекс CAS не містить положення, яке виключає призначення арбітра тієї ж національності, що й сторони. Проте, коли мова йде про національність одноособового арбітра або Голови Колегії, який має ту ж національність, що одна зі сторін - таку практику, як правило, уникають.

Арбітражний розгляд здійснюється в складі 1 або 3 арбітрів. Якщо арбітражна угода не обумовлює кількість арбітрів, президент Палати визначає їх кількість, беручи до уваги обставини справи з урахуванням, серед іншого спірної суми і складності. Президент Палати може призначити одноосібного арбітра, якщо заявник подасть

відповідне клопотання, а відповідач не сплачує свою частину авансу судових витрат протягом строків, встановлених Канцелярією CAS. Національні закони не містять докладних вказівок або обов'язкових положень про склад арбітражного суду і не передбачають конкретне число арбітрів. Деякі закони просто вимагають непарного числа арбітрів, і недотримання цієї вимоги може бути підставою для скасування рішень [16, с.328].

Якщо, на підставі арбітражної угоди або рішення президента Палати, має бути призначений одноосібний арбітр, сторони можуть вибрати його за спільною згодою протягом п'ятнадцятиденного строку, встановленого Канцелярією CAS після отримання відповідного запиту. Як правило, зацікавлена сторона направляє лист в CAS (в якому вказує свій вибір на користь одноосібного арбітра в позовній заяві), а інша сторона погоджується або заперечує проти такого вибору. Вибір на користь одноосібного арбітра, як правило, економить час і кошти для сторін. У випадку відсутності згоди протягом встановленого строку, президент Палати робить призначення. Проте, сторони мають можливість оскаржити таке призначення. Це можливо, якщо вони вважають, що призначений одноосібний арбітр не відповідає вимогам незалежності та неупередженості.

Якщо, на підставі арбітражної угоди або рішення президента Палати, мають бути призначені три арбітри, скаржник призначає арбітра у запиті на арбітраж або протягом строку, зазначеного у рішенні щодо кількості арбітрів. У випадку відсутності такого призначення запит на арбітраж вважається відкликаним. Відповідач призначає свого арбітра протягом строку, встановленого Канцелярією CAS, після отримання запиту про це. За відсутності такого призначення, президент Палати розпочинає призначення замість відповідача.

Варто зауважити, що призначення арбітра саме заявником є ключовим елементом (відправною точкою) для початку звичайної арбітражної процедури. Оскільки, у разі відсутності даного призначення – запит на арбітраж вважається відкликаним. Що не можна сказати про наслідки не призначення для відповідача.

Слід відмітити і критерії, які застосовуються, коли президент Палати повинен вибрати арбітра зі списку. Крім неупередженості та незалежності (якостей, яких повинні дотримуватись всі арбітри), президент Палати, як правило, повинен перевірити чи арбітр має достатньо часу для швидкого й ефективного розгляду справи. Проте, все ще є випадки, коли арбітри недооцінюють час та складність справи. В зв'язку з цим необхідно уникати призначення арбітрів з надмірним навантаженням, або арбітрів, які систематично мають затримки під час арбітражного розгляду.

До факторів (чинників), які можуть вплинути на вибір арбітра слід також віднести національний характер (різні правові традиції); досвід (в тому числі в попередніх, подібних випадках), рівень освіти; знання робочих мов (або хоча б однієї), а також інших мов, які можуть використовуватись тощо.

Арбітр, призначений сторонами або іншими арбітрами, вважається призначеним тільки після підтвердження призначення президентом Палати, який має упевнитись, що кожний з арбітрів відповідає вимогам статті R33 кодексу CAS.

Висновки: Під правовим статусом арбітрів CAS слід розуміти – сукупність прав, засад, які регламентують принципи та гарантії діяльності арбітрів при здійсненні спортивного правосуддя, їх повноваження та обов'язки, порядок обрання (призначення) та звільнення з посади.

Правовий статус арбітрів CAS відрізняється від положення арбітрів в звичайному комерційному арбітражі. Це зумовлено, перш за все закритим списком арбітрів, різним механізмом призначення, особливостями вимог до арбітрів тощо.

Список використаних джерел:

1. Юридична енциклопедія : В 6 т. / Редкол. : Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. — К. : «Укр. енцикл.», 1998. — 672 с.
2. Руденко М. В. Судова влада та правоохоронні органи України : підручник / М. В. Руденко, Г. С. Рибалко. — Х. : Харків юридичний, 2007. — 285 с.
3. Теліпко В. Е. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» : науково-практичний коментар / В. Е. Теліпко ; за ред. Молдована В. В. — К. : Центр учбової літератури, 2011. — 528 с.
4. Боярський Є. Д. Теорії правової природи міжнародного комерційного арбітражу та їх рецесія у праві України / Є. Д. Боярський // Міжнародне приватне право: Розвиток і гармонізація. — 2012. — № 11. — С. 192-195.
5. Скворцов О. Ю. Третейское разбирательство предпринимательских споров в России : проблемы, тенденции, перспективы / О. Ю. Скворцов. — М. : Волтерс Клувер, 2005. — 704 с.
6. Кузнєцова Н. С. Межі втручання суду у міжнародний арбітраж [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://legalweekly.com.ua/index.php?id=16061&show=news&newsid=123608>.
7. Decision of the Swiss Federal Tribunal №4P.267/2002-270/2002 of 27 May 2003, A & B v. IOC & FIS (ATF 129 III 445, ASA Bull 2003. — P. 458)
8. Besson S. Comparative Law of International Arbitration / S. Besson. — 2nd ed. London : Sweet and Maxwell, 2007. — 952 p.
9. Viktoriya Pashorina-Nichols. Is The Court of Arbitration for Sport Really Arbitration? [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://researcharchive.vuw.ac.nz/xmlui/bitstream/handle/10063/5007/paper.pdf?sequence=1>.
10. Cavalieros Ph. Can the Arbitral Community Learn from Sports Arbitration? / Philippe Cavalieros, Janet (Hyun Jeong) Kim // Journal of International Arbitration. — Apr. 2015. — Pp. 237-260.
11. Decision of the Swiss Federal Tribunal No. 84 // I 39 of 12 February 1958.
12. Decision of the Swiss Federal Tribunal No. 4P.267/2002-270/2002 of 27 // May 2003, A & B v. IOC & FIS (ATF 129 III 445, ASA Bull 2003 p. 601), at c. 3.3.3.2.
13. Руководящие принципы Международной ассоциации юристов относительно конфликта интересов в международном арбитраже [Електронний ресурс] / — Режим доступу : <file:///D:/Downloads/Guidelines%20on%20Conflicts%20of%20Interest%20in%20Intl%20Arbitration%202004%20-%20RUSSIAN.pdf>.
14. Blackshaw Ian, The Court of Arbitration for Sport: An International Forum for Settling Disputes Effectively “Within the Family of Sport / Ian Blackshaw // Entertainment Law. — 2003. — 2(2). — Pp. 61-83.
15. Downie Rachele, Improving the Performance of Sport’s Ultimate Umpire: Reforming the Governance of the Court of Arbitration for Sport / Rachele Downie // Melbourne Journal of International Law. — Vol. 12, No. 2 — Nov. 2011. — Pp. 67-96.

References:

1. Yurydychna entsyklopediia : V 6 t. / Redkol. : Yu. S. Shemshuchenko (holova redkol.) ta in. — K. : “Ukr. entsykl.”, 1998. — 672 p.
2. M. V. Rudenko, Sudova vlada ta pravookhoronni orhany Ukrainy : pidruchnyk / M. V. Rudenko, H. S. Rybalko. — Kh. : Kharkiv yurydychnyi, 2007. — 285 p.
3. V. E. Telipko, Zakon Ukrainy «Pro sudoustrii i status suddiv» : naukovo-praktychnyi komentar / V. E. Telipko ; za red. Moldovana V. V. — K. : Tsentr uchbovoi literatury, 2011. — 528 p.
4. Ye. D. Boiarskyi, Teorii pravovoi pryrody mizhnarodnoho komertsiiinoho arbitrazhu ta yikh retsepsiia u pravi Ukrainy / Ye. D. Boiarskyi // Mizhnarodne pryvatne pravo: Rozvytok i harmonizatsiia. — 2012. — No. 11. — Pp. 192-195.
5. O. Yu. Skvortsov, Treteiskoe razbiratelstvo predprinimatelskikh sporov v Rossii : problemi, tendentsii, perspektivi / O. Yu. Skvortsov. — M. : Volters Kluver, 2005. — 704 p.

6. N. S. Kuznietsova, *Mezhi vtruchannia sudu u mizhnarodnyi arbitrazh* [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://legalweekly.com.ua/index.php?id=16061&show=news&newsid=123608>.
7. Decision of the Swiss Federal Tribunal №4P.267/2002-270/2002 of 27 May 2003, A & B v. IOC & FIS (ATF 129 III 445, ASA Bull 2003. – P. 458
8. Besson S. *Comparative Law of International Arbitration* / S. Besson. – 2nd ed. London : Sweet and Maxwell, 2007. – 952 p.
9. Viktoriya Pashorina-Nichols. *Is The Court of Arbitration for Sport Really Arbitration?* [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://researcharchive.vuw.ac.nz/xmlui/bitstream/handle/10063/5007/paper.pdf?sequence=1>.
10. Cavalieros Ph. *Can the Arbitral Community Learn from Sports Arbitration?* / Philippe Cavalieros, Janet (Hyun Jeong) Kim // *Journal of International Arbitration*. – Apr. 2015. – Pp. 237-260.
11. Decision of the Swiss Federal Tribunal No. 84 // I 39 of 12 February 1958.
12. Decision of the Swiss Federal Tribunal No. 4P.267/2002-270/2002 of 27 // May 2003, A & B v. IOC & FIS (ATF 129 III 445, ASA Bull 2003 p. 601), at c. 3.3.3.2.
13. *Rukovodyashie printsipi Mezhdunarodnoy assotsiatsii yuristov otnositelno konflikta interesov v mezhdunarodnom arbitrazhe* [Elektronnyi resurs] / – Rezhym dostupu : <file:///D:/Downloads/Guidelines%20on%20Conflicts%20of%20Interest%20in%20Intl%20Arbitration%202004%20-%20RUSSIAN.pdf>.
14. Blackshaw Ian, *The Court of Arbitration for Sport: An International Forum for Settling Disputes Effectively “Within the Family of Sport* / Ian Blackshaw // *Entertainment Law*. – 2003. – 2(2). – Pp. 61-83.
15. Downie Rachelle, *Improving the Performance of Sport’s Ultimate Umpire: Reforming the Governance of the Court of Arbitration for Sport* / Rachelle Downie // *Melbourne Journal of International Law*. – Vol. 12, No. 2 – Nov. 2011. – Pp. 67-96.